

TECH TEGEN CORONA

Visiedocument data en technologie nieuwe kabinet

15-03-2021

Te midden van COVID-19 en ‘het nieuwe normaal’ spelen data en digitalisering een belangrijke rol. Gelukkig wordt er in Nederland ook steeds meer gedebatteerd over digitalisering. Graag geven wij vanuit #TechTegenCorona¹ een advies aan het nieuwe kabinet over een verdere integratie van data, technologie en digitalisering in de Nederlandse samenleving.

1. Wij zien dat technologie en data **de samenleving online heeft verbonden** op nieuwe en ongekende manieren. Tijdens de COVID-19 pandemie springt het **sociale** aspect als eerste in het oog: dankzij internet, 4G, telefoons en videobellen konden veel mensen contact onderhouden met familie en vrienden.
2. Tegelijkertijd konden veel Nederlanders vanuit huis doorwerken. Door op grote schaal in te zetten op online communicatie, het delen van bestanden, video vergaderen en toegang tot bedrijfstoeepassingen kon een (verdere) **economische** terugval worden voorkomen.
3. Dankzij een enorme inspanning van leraren kon het merendeel van de kinderen en jongeren vanuit huis **onderwijs** krijgen. Van videocalls tot online-lessen: scholen hebben alles uit de kast gehaald om een leerachterstand te voorkomen. Echter, niet alle leerlingen konden online meekomen en er is nog meer inspanning nodig zodat iedereen hiervan kan profiteren. Klaslokalen waar leerlingen onder toezicht online lessen kunnen volgen kunnen een oplossing bieden voor hen die thuis geen geschikte werkplek hebben.
4. Waar mogelijk draagt technologie bij aan **inclusiviteit**. Voor slechthorenden bieden speech-to-text, QR-codes en AR soelaas; voor slechtzienden text-to-speech. Daarnaast zijn er tal van oplossingen voor personen die de Nederlandse taal minder goed beheersen. Voor laaggeletterden geldt dit helaas in mindere mate, ook hier zijn verdere stappen noodzakelijk. Onder andere bibliotheken kunnen hierin een belangrijke rol spelen.
5. Burgers en bedrijven spannen zich steeds meer in voor **digitale veiligheid**. Dat is ook cruciaal omdat wij, als samenleving, digitaal vergaand met elkaar verknoopt zijn. Ook neemt het bewustzijn over **privacy en data** toe. Het is belangrijk dat de dialoog over privacy, data en veiligheid in de volle breedte wordt gevoerd: burgers, privacy-belangenbehartigers, academici, MKB'ers, Kamerleden en alle geïnteresseerden; jong en oud.
6. Gedurende en na de COVID-19 crisis staat de **gezondheidszorg** centraal. Om de overbelaste medewerkers in de gezondheidszorg te ondersteunen hebben Tech-bedrijven alles op alles gezet om innovatie te versnellen. Van ventilatoren die versneld werden gebouwd door middel van augmented reality tot het printen van medische maskers en inzet van tele-medicine.
7. Technologie ontwikkelt zich en houdt zich niet aan lands- of organisatie grenzen. Deze versnelling versterkt de noodzaak tot **internationale** samenwerking zodat wij onze Nederlandse idealen ook kunnen vormgeven. Tegelijkertijd maakt deze technologie internationale samenwerking met burgers, bedrijven, academici en overheden makkelijker -de *quadruple helix*.

¹ #TechTegenCorona is een initiatief met een gecombineerde inzet van > 300 Nederlandse techbedrijven, > 2000 tech-experts alsook wetenschappers en uitvinders. De leden spannen zich pro-bono in voor de zorg en denken mee over de anderhalve-meter samenleving.

Wij zien ook uitdagingen en trekken ons dat aan:

8. Om een daadwerkelijk inclusieve en (economisch) toekomstbestendige samenleving te bereiken is **scholing van leerlingen, studenten en werknemers** in digitale vaardigheden cruciaal. Nederland loopt ver achter op landen als Estland² terwijl digitale vaardigheden en het begrip van data steeds belangrijker worden. Tech hoort op scholen en binnen veel bedrijven het hoofdgerecht te zijn, niet een bijzaak. Technologische carrièrepaden en omscholing moet gefaciliteerd worden om het tekort aan techneuten in te krimpen.
9. Tech brengt vooruitgang maar ook **onzekerheden** met zich mee, zowel bij burgers als beleidsmakers. Het is van belang om vragen en onzekerheden van burgers over technologische ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het *Internet of Things*, serieus te nemen. Welke apparaten zijn waaraan gekoppeld? Waar gaat mijn informatie naartoe? Wie controleert dit? Hier ligt een taak voor zowel bedrijven als verenigingen en de overheid om goede informatie te verschaffen.
10. Daarnaast is er een toenemende **tweedeling** te observeren in de samenleving. Dit wordt onder andere versterkt door twee aspecten: social media 'bubbles' en de afname van gesprekken met andersdenkenden, zoals collega's bij het koffiezetapparaat. Mede hierom zijn digitale vaardigheden en mediawijsheid van groot belang. Deze kunnen versterkt worden door technologie een verplicht lesonderdeel te maken in alle lagen van het onderwijs.
11. Dit brengt ons op het volgende punt: uit onderzoeken van o.a. Universiteit Oxford³ alsook het MIT⁴ blijkt dat de hoeveelheid gerichte **desinformatie** toeneemt. Dit kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting en tweespalt. Er bestaan geen 'gemakkelijke' antwoorden op dit fenomeen, wel onderstreept dit nogmaals het belang van goede educatie en een breder maatschappelijk begrip van data en algoritmen.
12. Door de COVID-crisis hebben young professionals beduidend meer moeite om werk te vinden/te behouden en een woning te bemachtigen. Wij adviseren de overheid, vanuit de gedachte van een nieuw toekomstgericht "sociaal contract", om rechtstreeks met deze 'generation digital' in gesprek te gaan, niet via overheidscommunicatiekanalen maar via social media en netwerken. En samen met hen, wetenschappers, burgers en (Tech-)ondernemers te zoeken naar creatieve oplossingen.
13. Tot slot is het hoog tijd voor versterkte governance op het gebied van digitalisering. Dit kan o.a. in de vorm van een **Minister van Digitalisering**, net als in België, het Verenigd Koninkrijk, Polen en Duitsland. Nederland ambieert een Europese koploper te worden op het gebied van digitalisering⁵. Hiervoor is een **Rijksbrede data, digitalisering en technologie inzet** nodig, tezamen met ondernemers, burgers en onderwijsinstellingen. De overheid moet hier het voortouw in nemen. Als Tech zich in alle haarvaten van maatschappelijke activiteit gaat vestigen, moet de overheid zelf deze kennis ook in huis hebben.
14. Om deze Tech-kennis in te bedden in de overheid adviseren wij het oprichten van een nieuw organisatieonderdeel genaamd **TechFocus.nl**. Met als taak het bundelen van technologische kennis, het investeren in kennisontwikkeling, het stellen van ethisch/juridische randvoorwaarden aan nieuwe technologische ontwikkelingen en het rijksbreed coördineren van de inzet van technologie. Dit stelt de overheid in staat om actief te sturen op **technologische ontwikkelingen** en vooral om **ongewenste effecten** van nieuwe technologieën te voorkomen, bijvoorbeeld door

² <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

³ <https://comprop.oii.ox.ac.uk/wp-content/uploads/sites/93/2019/09/CyberTroop-Report19.pdf>

⁴ http://ide.mit.edu/sites/default/files/publications/Covid-19%20fake%20news%20ms_psyarxiv.pdf

⁵ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/07/05/nederlandse-digitaliseringsstrategie-2.0>

'privacy by design' toe te passen. Ook wordt hiermee de innovatiekracht van de overheid zelf verhoogt en worden innovaties vanuit het bedrijfsleven gestimuleerd. Techfocus.nl bedient de gehele rijksoverheid en wordt het eerste aanspreekpunt voor bedrijven en kennisinstellingen als het gaat om technologieontwikkeling vanuit de overheid.